

QUATRE JOVES FUGEN DE CA SEVA

Les germanes, R.A.L. i MC.A.L., de 17 i 16 anys respectivament, abandonaren fa uns dies el seu domicili. Es varen fugar de ca seva, amb dos al.lots, un ano-

menat Angel, de 24 anys, casat, i l'altre, Francesc, de 20 anys. El pare, Josep Alvarez, va manifestar que és possible que les seves filles se'n duguessin de ca seva

roba, unes 64.000 pts. i altres objectes de valor.

Fins ara, i malgrat totes les gestions, no s'han tengut notícies seves.

EXPOSICIO COL-LECTIVA PRO "EL GALL"

Com l'any passat, enguany El Gall organitza una exposició col.lectiva de Pintura, Gravats i escultura per aquestes festes de Nadal que tindrà lloc a la sala d'expo-

sicions de Colonya. Suposam que serà una exposició important a la qual hi participaran els artistes locals, a més d'altres forans que ens envien la seva obra. El bene-

fici que reporti aquesta mostra està destinat a ajudar a que aquest periòdic pugui continuar endavant en la seva tasca d'informació.

ANY II - No. 24 - DESEMBRE - PREU: 25 PTS. BOLLETÍ EDITAT PER O.C.B. POLLENÇA, C/ SANT ISIDRE, No. 3. D.L.P. 503-79
IMPRIMEIX: EDITORA BALEAR, S.A.

ELS COSSIERS: una tradició a recuperar (Pág. 7)

Ha sortit el darrer número de la revista llubinerà, "El Pu-put"

EL PU-PUT HA MORT: VISCA EL PU-PUT!

ESTIMAT PU-PUT

Un poc enfora del teu redol ens arriba el teu darrer gemec, el teu cant trist de la despedida, de la mort. Has cantat clar, en defensa de la nostra llengua, de la nostra cultura i del seu poble: Llubí. Comprenem la incomprensió que vos envolta, les dificultats econòmiques, els comentaris de taverna, i ho comprenem perquè no son externs per aquest "Gall" que encara piula.

Jo també m'he comanat l'abrig de fusta, no si-

gui cosa que aquest hivern hem duguin a veure els garbaions. Per noltros el Pu-put és un brot de verdesca, dins el rostoi de la comunicació estandaritzada, és una de tantes petites flames que intenten escalfar aquesta olla nostra que no arriba mai a bullir. Llubí, poble de bons foners, veu caure als seus peus aquest Pu-put. De Pollença t'envii una forta cantada, fresca i matinera, un salut. Si algun dia a Llubí hi torna haver-hi un animalot d'aquests que canten les veritats, Deu faci que

neixi amb esperons.

"El Pu-put ha mort. La revista d'excepció que, davant Déu i davant la Història, assumí l'immensa responsabilitat del més exigent i sacrificat servei a Llubí, ha entregat la seva vida cremada dia a dia, hora a hora, en el compliment d'una misió transcendental. Així diu el requiem de despedida del darrer número d'aquesta revista llubinerà, i nosaltres, el nostre Gall, lamenta aquest buit que s'obri a la premsa Forana.

L'OBRA CULTURAL BALEAR VOS DESITJA QUE L'ANY QUE VE NO SIGUI TAN DOLENT COM VOLEN FER-NOS SUPOSAR

Després de quatre anys tornen els Dariant

(Pág. 6)

CONSTITUIDA LA JUNTA DIRECTIVA DE L'ESCOLA D'INFANTS

(Pág. 3)

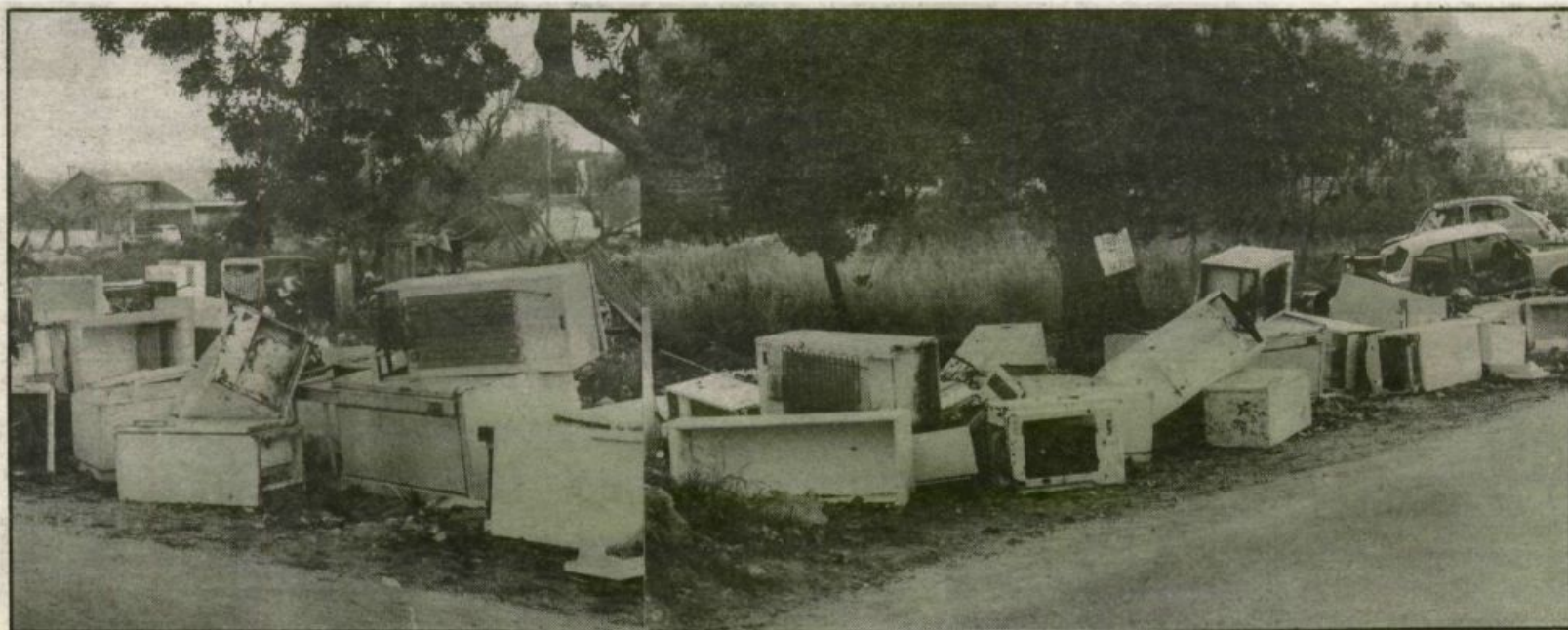

FOTO COMENTADA

Aquesta és l'entrada del servei de Pollença. L'altra, l'entrada bona que diuen, la dels senyors, és per la banda del Monument. Per on és que normalment entra vostè?

NOTA

Per bon funcionament de la secció, cal que les cartes no tinguin més d'un foli d'extensió. Així també és condició indispensable per a la seva publicació, que vinguin firmades, amb nom i núm. del DNI. A ser possible, convendria posar un títol a la carta.

COMUNICAT DE CC.OO.

Dia 13 de setembre de 1980, la Unió local de Comissions Obreres de Pollença presentà una instància a l'ajuntament de Pollença i que deia lo següent:

"En vista de que l'any qui ve les festes de Sant Antoni i La Patrona cauen en dissabte i en diumenge respectivament, i essent l'ajuntament, a petició de la Delegació de Treball, el qui ha de decidir les festes abonables no recuperables, d'acord amb l'article 37-2 de E.T.

Davant això, la Unió Local proposa el que segueix: Que l'ajuntament decidís quines han d'esser les dues festes abonables i no recuperables que s'han d'incloure en el calendari laboral de 1981, tenint en compte lo exposat més amunt".

A conseqüència d'aquest escrit, la Comissió Permanent de l'Ajuntament per acord de 1-X-80, ens remet lo següent:

"Se posa en coneixement la necessitat de que l'ajuntament solliciti i comuniqui a la delegació de Treball les festes de caràcter abonable no recuperable, i de caràcter local, a incloure en el Calendari Laboral de 1981. Els reunits en vista de que per l'any que ve la festa de la Patrona cau en diumenge, acordaren per unanimitat sollicitar les festivitats de Sant Antoni, dia 17 de Gener, i la Segona Festa de Pasco, dia 20 d'abril.

"ESTRAPAJOSA", PILAR FRANCO

Estrapajosa, no porque pronuncie mal sus palabras sino como las pronuncia, diciendo falsedades (declaraciones).

EN ELS PARTITS...

P.S.M. + U.P.M. + C.P.I. P.C.I.B.

El Grup Parlamentari de la Unió Local de Comissions Obreres de Pollença, després de la reunió del 10 de desembre, ha decidit presentar una instància a l'ajuntament de Pollença, perquè es decidís sobre les festes de Sant Antoni i La Patrona, que cauen en dissabte i en diumenge respectivament, i essent l'ajuntament, a petició de la Delegació de Treball, el qui ha de decidir les festes abonables no recuperables, d'acord amb l'article 37-2 de E.T.

Davant això, la Unió Local proposa el que segueix: Que l'ajuntament decidís quines han d'esser les dues festes abonables i no recuperables que s'han d'incloure en el calendari laboral de 1981, tenint en compte lo exposat més amunt".

COMUNICAT A LA CIUTADANIA

La Unió Local de Comissions Obreres de Pollença, després de la reunió del 10 de desembre, ha decidit presentar una instància a l'ajuntament de Pollença, perquè es decidís sobre les festes de Sant Antoni i La Patrona, que cauen en dissabte i en diumenge respectivament, i essent l'ajuntament, a petició de la Delegació de Treball, el qui ha de decidir les festes abonables no recuperables, d'acord amb l'article 37-2 de E.T.

COMUNICAT DE LA AGREGACIÓ DE INCA DEL P.C.I.B.

La Aggregació de Inca del Partit Comunista de les Illes Balears, després de la reunió del 10 de desembre, ha decidit presentar una instància a l'ajuntament de Pollença, perquè es decidís sobre les festes de Sant Antoni i La Patrona, que cauen en dissabte i en diumenge respectivament, i essent l'ajuntament, a petició de la Delegació de Treball, el qui ha de decidir les festes abonables no recuperables, d'acord amb l'article 37-2 de E.T.

"EL GALL"

EL FAN: Toni Marquet, José Encinas, Pep Bordoy, Miquel Angel March, Tomeu Payeras, Joan March i Catarina Carbonell.

COLLABOREN: Miquel Cerdà, Miquel Bota Totxo, Antoni Seguí, Pep Torrandell, Francesc Serra de Gayeta, Martí March Cerdà, Antònia Vicens, Maria Seguí, Alexandre Ballester, Llorenç Payeras, Xesca Ensenyat, Miquel Ripoll i Joan Llompart.

Els articles publicats en aquest periòdic, expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Informació telèfon: 53-03-55
Suscripcions: Tel. 53-16-74. (Als capvespres).

cuenda y lo más probable es que esta buena señora empieza a delirar.

Todo esto significa para Vd. que interpreta las cosas a su modo, aunque sean de muy mal agüero. Como simplemente en todos sus escritos, alabando a su familia, con todo lo más merecido en conciencia para Vd.: habla del altruismo con todos sus afectos, sin discriminar los hechos de los valores.

Considero que su buen hermano Ramón para mucha gente, fue un gran Bohemio-lechuza ave nocturna que se deja oír, sin que lo veas.

Como se atreve a hablar de masones, sin que su hermano, nada tenía que ver con los de Mallorca, y además muy pocos había en esta isla, es más había uno en el Puerto de Pollensa que residía con su familia con Juan Clein, que tuvo durante el movimiento salvador, a su hermano Rosendo de Juez para los muchos prisioneros que había en la Isla, fue el único que le dejaron salir para Norteamérica por miedo a que no lo fusilaran "por el pueblo decían que el Sr. don Juan Clein era masón".

Como puede Vd. Señora hablar del altruismo con su hermano Ramón, ni de los masones, ni de los Rojos, teniéndoles un miedo atroz, por todas partes parecía que tenían que acorralarlo, con un temor acobardado. Ramón.

En el pabellón de oficiales del Puerto de Pollensa supe que había una mujer

General Franco para que los moros lucharan contra España y ahora ha resultado que lo de Ceuta y Melilla fue una falsedad. Sólo les entregó el Polisario, cosa que no era suya, como lo demuestran con el conflicto entre ambos.

Revela Vd. Sra. Pilar Franco, que su hermano, no tuvo accidente, sino que lo mataron los masones. Como es posible que su amigo de

TIRANETA

ACLARACIÓ A UNA DISCUSIÓ DE CAÇA

Companys d'el Gall vos agrairia la publicació d'aquesta carta.

Damunt una discussió que hi va haver en el Bar de Ca'n Berenguer acusant-me de que jo caçava els tords amb casette, aparell que està prohibit, tenc que dir que això és tot i absolutament falç i sense fonament i estic disposat a demostrar-ho quan vulguin: Jo sempre caç al mateix lloc: kilòmetre 14, octòmetre 3 de la carretera de Lluc, allà me trobaran en temporada de caça, i además jo no en tenc de casette.

S'ha dit també que jo com a caçador atempt contra la natura, damunt aquest punt només vull dir que l'home per instint natural és caçador i sempre ho ha estat; ara bé que això avui s'ha convertit amb un perill per l'ecologia, degut als aparells cada vegada més enginyosos per caçar, pot esser i per això els organismes competents dicten unes normes al respecte, per protegir les espècies, per això hi ha un temps de veda durant el qual no es pot caçar, jo som el primer en procurar respectar aquestes normes.

En tot cas per discutir sobre atemptats a la natura s'hauria de començar per parlar dels vedats privats allà a on deu o dotze senyors que ningú controla maten animals fins que en tenen ganes, per exemple se diu que a un d'ells s'han mort en un dia vuit-cents conills.

I jo deman, com així un tant i els altres tant poc? I encara hem d'aguantar crítiques desconsiderades sense que mai ens oferesquin solucions satisfactòries.

Esper haver aclarit aquests punts embuats, rebeu un cordial salut d'en: JAUME "TERRASETA"

PARLEN ELS PARTITS...

C.D.

El Grup Parlamentari de la Unió Local de Comissions Obreres de Pollença, després de la reunió del 10 de desembre, ha decidit presentar una instància a l'ajuntament de Pollença, perquè es decidís sobre les festes de Sant Antoni i La Patrona, que cauen en dissabte i en diumenge respectivament, i essent l'ajuntament, a petició de la Delegació de Treball, el qui ha de decidir les festes abonables no recuperables, d'acord amb l'article 37-2 de E.T.

COMUNICAT A LA CIUTADANIA

La Unió Local de Comissions Obreres de Pollença, després de la reunió del 10 de desembre, ha decidit presentar una instància a l'ajuntament de Pollença, perquè es decidís sobre les festes de Sant Antoni i La Patrona, que cauen en dissabte i en diumenge respectivament, i essent l'ajuntament, a petició de la Delegació de Treball, el qui ha de decidir les festes abonables no recuperables, d'acord amb l'article 37-2 de E.T.

COMUNICAT DE LA AGREGACIÓ DE INCA DEL P.C.I.B.

La Aggregació de Inca del Partit Comunista de les Illes Balears, després de la reunió del 10 de desembre, ha decidit presentar una instància a l'ajuntament de Pollença, perquè es decidís sobre les festes de Sant Antoni i La Patrona, que cauen en dissabte i en diumenge respectivament, i essent l'ajuntament, a petició de la Delegació de Treball, el qui ha de decidir les festes abonables no recuperables, d'acord amb l'article 37-2 de E.T.

"EL GALL"

EL FAN: Toni Marquet, José Encinas, Pep Bordoy, Miquel Angel March, Tomeu Payeras, Joan March i Catarina Carbonell.

COLLABOREN: Miquel Cerdà, Miquel Bota Totxo, Antoni Seguí, Pep Torrandell, Francesc Serra de Gayeta, Martí March Cerdà, Antònia Vicens, Maria Seguí, Alexandre Ballester, Llorenç Payeras, Xesca Ensenyat, Miquel Ripoll i Joan Llompart.

Els articles publicats en aquest periòdic, expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Informació telèfon: 53-03-55
Suscripcions: Tel. 53-16-74. (Als capvespres).

encara no està subscrit a "el Gall"?

TE 531674

Jerónimo Riusech Bisañez & Hijos S.A.

CONSTRUCCION Y OBRAS PUBLICAS

ROSERVELL, 9 - POLLENSA (MALLORCA) Telfs: 530208 - 530212

REIVINDICACIÓ D'UNA PALLISSA

Estimat Gall:
Una petita rectificació. El Gall va parlar de la pallissa pegada pel "director" del Karting a n'en Joan LLODRA. El qui va rebre els

cops no era el meu fill sinó jo mateix, Miquel LLODRA. Efectivament, aquest "director" es curt de gambals ja que te la costum de voler resoldre els problemes amb

els punys. Esperem que aquesta vegada la Justícia el curi per a sempre d'aquesta mania.

M. LLODRA

LA INCOHERÈNCIA MUNICIPAL

Si la memòria no em falla, el 27 de juliol de 1980 l'UCD de Pollença distribuï unes fulles a on s'intentava donar una resposta a les crítiques rebudes sobre la seva negativa a normalitzar el català a l'Ajuntament. En deixar-les unes quantes al meu domicili, cosa que aprofit per agrair l'amabilitat que tengueren. Aprofit també per a demanar disculpes si alguna vegada duit pel desitg de defensar la nostra llengua he arribat a consideracions massa personals d'alguns membres del nostre consistori.

I anant a lo que anava,

manera l'UCD vol que, per davant de tot, pugui resplan- dir la veritat"...

Diven que no estan en contra de la normalització; normalització vol dir: l'ús constant i exclusiu de la nostra llengua en totes les activitats públiques i privades de la nostra nació. La foto està prese quatre mesos després de l'acord del consistori; si el Sr. batle es considera funcionari de l'Ajuntament, també deu estar obligat a complir els acords i per tant a fer aquest esforç. Quan parlen de caràcter "autònom", o bé no saben lo que vol dir aquesta

L'ESCOLA D'INFANTS EL ROSSINYOL NOMBRA JUNTA DIRECTIVA

(Redacció).— El passat dia 27 de novembre va tenir lloc una junta general, a la que foren convocats tots els socis de l'entitat. Es va elegir la Junta Directiva, ja que la qui hi havia fins ara, era provisional. Els càrrecs són els següents:

President: Magdalena Cerdà
Secretari: Toni Font Orell
Tresorer: Joana Capllonch

Vocals: Magdalena Tornila, Margarida Llompart Cerdà, Jeroni Llobera March, Antònia Capllonch, Lluís Cerdà Seguí, Joana Vicenç, Francesca Cifre.

A la mateixa reunió, foren tractats els problemes pedagògics i econòmics de l'entitat. Tots els presents, informats de les dificultats econòmiques per les que travessa el centre, decidiren col·laborar activament cap a

un recolzament moral i econòmic per part del poble i de les entitats pollencines.

La nova junta directiva vol expressar el seu agraïment a totes aquelles persones que han col·laborat i col·laboren en el seu manteniment i continuïtat. Es per això que ho agraeixen públicament a tots els seus socis i socis protectors, dels quals ens han enviat una relació, també volem donar les gràcies als que han col·laborat en el montatge del local.

Joan Orejuela Llamas
Sebastià Bordoy Serra
Emili Emazabel
Antoni Font Orell
Jeroni Cànoves Crespi
Rafael Mercer Bibiloni
Carmen Poley
Lluís Cerdà Seguí
Joana Capllonch Cànoves
Margarida Llompart Cerdà

Santiago F. Bo Company
Jeroni Llobera March
Sebastià Rebassa Pasqual

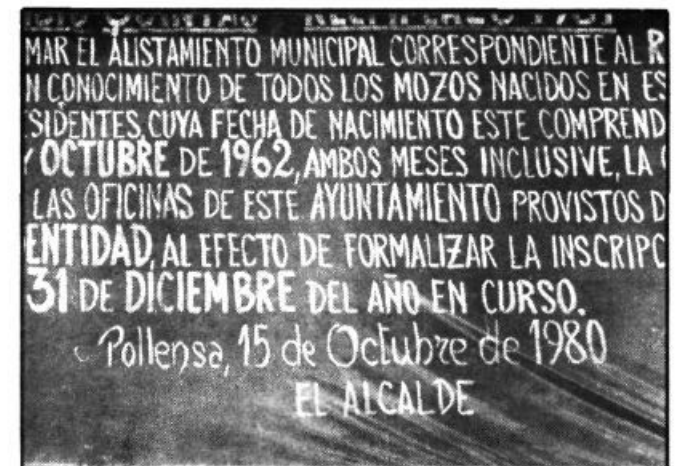
Ma. Magdalena Cerdà Cerdà

Ma. del Carmen Morillo
Isabel Morillo
Salud Gutiérrez
Martí Ochogavía
Antonia Capllonch
Pere Josep Cànoves
Joan Cebrian Manzanares
Martí Vilanova
Lluís A. García
Joana Aina Cerdà
Antoni Cànoves
Jesús López
Alberto Portugheis
Tomeu Payeras Cifre
Margarida Tomás
Bernat Amengual
Francesc Capllonch
Joan Llobera
Francesca Alemany
Antonia Ordinas
Biel Cifre
Ma. Rosario Galindo
Tofol Borrás
Margarida Alemany
Ma. Magdalena Tomás
Francesca Cifre
Antonia Salas

Joan Tomás Vila
Magdalena Cànoves
Jaume Llobera Bibiloni
Jaume Cerdà Cifre
Catarina Cifre Vila
VAYPA
Jaume Sastre Reinés
Antony David Bampton
Maria Cifre Cànoves
Agrupació Comunista de Pollença
Unió Local de CC.OO.
Javier Uría San José
Antoni Mercer Batle
Magdalena Tornila Cabanellas

Bartomeu Seguí Vices
Joan Forteza Bennassar
Joan Martorell Campomar
Jaume Amengual Llompart
Martí Bosch Puig
Antonia Reig Cifre
Joana Ana Vicenç Cerdà
Martí Xavier March Cerdà
Martí March Vives
Angel Fuster

vui recordar algunes de les afirmacions que foren impreses a l'esmentada circular ja que crec que son molt interessants. "L'UCD no està en contra de la normalització de la llengua catalana"... "ja que l'Ajuntament en el ple del dia 26 de juny, va aprovar per majoria recomanar un esforç als funcionaris en el coneixement del català"... "L'UCD vol expressar una vegada més, el seu caràcter autònom (?) i la seva estima, per tot allò que sia part de la nostra cultura, començant per la llengua" per acabar diguent... "D'aquesta

paraula o per ventura és un error d'impremta.

El moviment es demostra caminant; el català no es normalitza escrivint en castellà. Ni tan sols el nom de Pollença està correctament escrit; i això que va esser aprovat en un ple que el nom oficial seria amb "ç"... "L'UCD vol expressar la seva estima per tot allò que sia part de la nostra cultura, començant per la nostra llengua"... hi ha "carriños" que maten.

TOMEU PAYERAS
CIFRE

HA SORTIT LA REVISTA "CALA MURTA"

(De nostra redacció).— Coincidint amb l'Aniversari de la Mort de Costa i Llobera, i la Celebració de l'Homenatge i Diada de Formentor, ha sortit a la llum la revista "Cala Murta", editada per la Fundació Rotger-Villalonga, amb la intenció de

difondre la vida i l'obra de l'il·lustre poeta pollencí Mn. Costa i Llobera. La revista, d'una presentació excel·lent du col·laboracions, entre d'altres, de Bartomeu Torres Gost, Bernat Cifre, Miquel Bota, Gregori Mir, Francesc Bonnin, etc...

INTERESSANTS CONFERENCIES EN EL PLA DE DINAMITZACIÓ DE "LA CAIXA"

Fins el moment de tancar l'edició han estat varies les conferències i cursets que han tingut lloc a la Casa de Cultura de dita entitat. La qualitat dels conferenciants i l'interès que al manco semblava que "a priori" havia de despertar en el públic no varen tenir correlació amb la quantitat de públic assistent. Hem de destacar que moltes de les entitats pollencines que havien proposat la celebració d'aquestes carrades brillaren per la seva ausència.

CLASSES D'IDIOMES i CONTABILITAT

MELCHOR BOSCH SALAS

PROFESSOR MERCANTIL

Cecilio Metelo, 101 - Telf. 530531
POLLENÇA - MALLORCA

CA'N CABRER

MIEMBRO FUNDADOR DE LA ASOCIACION
ESPAÑOLA DE GEMOLOGIA

AGENCIAS OFICIALES

OMEGA - TISSOT PERLAS MAJORICA
PORCELANAS LLADRÓ

Temple, 13
Telf. 530241
POLLENÇA

Paseo Saralegui, 80
Telf. 531309
PUERTO POLLENÇA

BAUER

CINECAMERES per a filmar
sense problemes

Els seus millors preus

C/ Alcudia, 14 - Telf. 530346 Pollença - Mallorca

**CARNISSERIA
CHARCUTERIA
L'HORT NOU**
VIA POLLENTIA, 11
COMANDES Tel. 53 03 55

TEL: 530049

POLLENÇA

ELS JUBILATS DE POLLENÇA SE SENTEN MARGINATS

La Agrupació Socialista de Pollença va presentar fa prop d'un any una moció a una sessió plenària que fou aprovada per unanimitat per demanar una casa pels jubilats, que ja tenien uns estatuts i una junta. Però els jubilats que se setgen pels carrers i La Plaça per prendre el sol se queixen de que no veuen res efectiu per ara.

Segons pareix el rumor de que contaven amb dos locals dependents de l'Ajuntament i ubicats en el local de St. Domingo. L'extensió no arribava als 200 m2. però de moment hagués estat un pas efectiu, en canvi ara no contenen amb res, l'assumpte està en un punt mort.

ANTONIA VICENS

ENTREVISTA A LA DIRECTORA DEL "GUILLEM CIFRE DE COLONYA"

Joana Nicolau Bover, fradina, neix a Ciutat de Mallorca. Dialogam sobre el seu càrrec, i sobre les ventatges d'aquest Institut de Batxillerat de Pollença.

—Joana, quins problemes has trobat en aquest curs?

—Doncs, de principi, ens faltava un professor, però el problema és va solucionar ràpidament.

—Quants alumnes s'han matriculat?

—Uns 229.

—A quant puja la matrícula aquest any?

—A 500 pessetes, i els doblers d'aquestes matricules s'envien a Madrid, i ens els tornen, per tal de que funcioni millor, i

por les despeses no es paga res més.

—Sobre els solars adquirits per el nou Institut, sembla esser, que hi han esperances que sigui per el 1983, es pugui començar en aquest nou col·legi.

Doncs sí, ja que les actuals instal·lacions s'han fet antigues, però tenim el mobiliari nou. L'Ajuntament ha previst que no es tinguin que desambutxacar més doblers. Ho ha deixat tot molt net, i de moment no poden acceptar a ningú més per falta d'espai. Mi trobo molt a gust, i contenta d'ésser directora. Som uns 17 professors i sols tres de la Península. Tenim els estatuts aprovats, i l'Associació de Pares marxa bé.

—El futur Institut de quants alumnes serà, i quines comarques abarcarà?

—Serà per a la comarca de Sa Pobla i Alcúdia. Tindrà una

cabuda de 500 alumnes. Moltes gràcies i que tot vagui tan bé com ara.

ANTONIA VICENÇ

**Construccions
TORRES DIAZ**
c/. Cecilio Metelo, 118

és una promoció de la caixa d'estalvis de pollença "colonya"

CONFERENCIA DE D. FRANCESC SERRA DE GAYETA

Baix el patrocini i l'organització de la Conselleria d'Educació i Cultura del Consell General Interinsular, i amb motiu de la commemoració del Centenari de la Fundació de l'Escola Mercantil, l'historiador pollencí Francesc Serra de Gayeta i Aspreu va dictar una conferència que duia per títol: "ALEXANDRE ROSSELLO I LA INSTITUCIO D'ENSENYANÇA DE POLLENÇA". A l'exposició del tema, seguit amb gran interès per nombros públic i representació de les forces polítiques del municipi, el conferenciant va manifestar la comunió d'idees existent entre N'Aleixandre Rosselló i En Cifre de Colonya.

L'acte va ésser presentat per D. Joan Franch Serra, president de l'U.C.D. a Pollença, en nom i representació del Conseller de Cultura del Consell General.

AJUDA A LA GUARDERIA "EL ROSSINYOL"

Per acord del Consell d'Administració de la CAIXA D'ESTALVIS DE POLLENÇA, i considerant que institucions d'aquest tipus, compleixen una missió de caire social que repercuteix amb benefici de tot el poble, va acordar fer-se càrrec de l'import de diferents factures de menatge i material didàctic.

SOPAR DE GERMANOR DELS ANTICS CONSELLERS DE COLONYA

A fi i efecte de donar les gràcies, d'una manera pública a tots els antics Consellers que amb la tasca desenrotllada han fet possible aquest primer Centenari, i recollint una idea del nostre President JOAN VILANOVA CANAVES, la Caixa de Colonya va reunir en un sopar de germanor a tots els ex-Consellers.

La vetlada resulta molt emotiva i després de que el President donas les gràcies a tots els presents i els hi fes entrega d'un diploma d'agraïment i recordança, el poeta JOSEP MUNTANER I CERDA "Fusteret" va llegir una poesia seva, especialment dedicada a Colonya. La nit va acabar cantant tothom el "Visca Pollença".

CICLE DE CINE-CLUB

Organitzat per la Secció de Cine del Club Pollença, COLONYA, patrocina un cicle de cine que baix el títol genèric de "CINE I PSICOANALISI" compren títol i directors tan suggestius com: EL HOMBRE DE MARMOL de Andraj Wajda, LA BATALLA DE CHILE, de Patricio Guzmán, LA TIERRA DE LA GRAN PROMESA, de Andrag Wajda, EL PROCESO DE BURGOS de Imanol Uribe, LAS TRUCHAS de José Luis García Sánchez.

El talaiot

Esclerotitzat, macís, envarat, ple de misteris, desarmat, vençut, humiliat, romanç el Talaiot. Però té l'encant dels conceptes folklòrics, de la senitut del geni homenatjat, quan no pot competir amb ningú perquè és a les portes de la mort, o totalment mort, ben mort; i no fa por a ningú.

El Talaiot, a part d'un munt de pedres, és la fita que per la banda de les Balears delimita la Història.

El Talaiot és el deu immortalitzat en pedra pels seus fidels. És la mostra eloqüent de com una ideologia, una esperança, un poble, pot quedar amb les seves venes plenes de mort, buit de vida.

Com vares nèixer, gran Talaiot? No se sap.

Com vares viure, poble i deu dels talaiots? Qualque cosa sabem.

Com vares morir, omnipotent fortalesa de l'esperit d'un moviment? Vares morir expropiat dels teus fonaments filosòfics, expoliat de la teva alternativa de societat, cercat pels teus infidelíssims companys de viatge. Te varen matar. I te varen matar per menjar del teu corp les deixalles de la grandària de la teva ànima. Te varen assassinar; perquè no quadraves dins els esquemes de la petita gent de l'època. La petita gent que volia créixer a costa teva, però no amb tu, perquè tu semblaves despreciable, perillós, massa sòlid, gran, poderós i coherent.

Tu no quadraves als esquemes i la teva raça era considerada inferior, i calia dur-la a la decadència. Tu ets un permanent condemnat a mort. Un impertinent candidat a quedar definitivament immovilitzat, clavat a

terra, neutralitzat. Ets una obsessió per la gent del final de la teva època. D'ells no cal que esperis el poeta que canti la teva grandesa. Tu no defensaves un imperi. Tu no volies acceptar els dogmes de la guerra santa. Tu aixecaves el teu claper amb raó, però sense transcendència immediata. I ho sabies, crec.

L'imperi d'Occident era el teu enemic a mort, el teu enemic oficial. Era el teu enemic militar.

L'imperi d'Orient jugava amb la teva amistat; li convenia la teva amistat i, estratègicament, reconeixia la teva existència. L'imperi d'Orient necessitava neutralitzar-te, perquè ni tan sols et volia en les seves files. Potencialment eres un aliat massa perillós, massa important, massa evident.

Per un i l'altre imperi, per uns i altres deus, tu vares esser un instrument, mai un problema o una solució. Els esdeveniments enrevoltaven la teva existència i te feien donar una passa enavant i altra passa enrera, fent-te quedar al mateix lloc fins la teva immobilitat final, fins al teu obstruisme.

Però, ni tan enemics eren uns, ni tan amics eren els altres. Simplement, tu no existies, eres un producte d'una cultura ubicada a altres coordenades, sense imbrincació sobre la realitat dels fets en la confrontació entre l'Est i l'Oest, entre el Llevant i el Ponent. Te varen convertir en un... fantasma.

Després la Història te va considerar una fita. La Història te va constituir en referència, després de llevar-te el "san benito" d'advenedís que t'havien endossat els teus unilaterals enemics.

Quan l'imperi de l'Orient abdicà dels seus principis ideològics, filosòfics, religiosos, econòmics i fins i tot socials, l'imperi d'Occident va enfortir els seus valors i va enriquir els seus pressupostos. Un exèrcit de sants i un riu de la seva moneda (comprant a tot-hom) invadí els projectes de les petites parcel·les de llibertat. L'imperi d'Orient plorava, plorava i maleïa la pecaminosa actuació del sinfidels imperis enemics. Ploraven per les victòries dels enemics, perquè no volien veure que els desastres eren simplement conseqüència dels propis fracassos.

Mentres, impassible, el Talaiot contemplava el camp de la baralla. Al seu voltant l'herba era verda, fresca i tendrà. El cel nebulós, tormentós, deixava caure uns degotadissos de llum, per on devallava el Sol comunicant-se amb els megalítics principis arquitectònics.

Deia, el Sol, que la llum és vital per entendre els colors, perquè sense llum no hi ha colors. I si l'imperi de l'Orient nega el dret de la llum en la formació dels colors està negant, idò, els colors de la seva bandera, està qüestionant la seva pròpia existència. I si acàs l'imperi d'Occident vol negar l'existència dels colors, l'imperi de l'Orient ha de deixar pas a la llum perquè il·lumini la fosca i denunciï, descobrint, la multitud de tonalitats. I se tracten de destruir-los, enfosquint-los fent la negritut i la mort, cal fer front, decididament, a l'imperi d'Occident.

La llum fa els colors. Dels colors no cab esperar la llum. Pobres polítics professionals d'avui; qui hi van de despistats!

El Talaiot, mancat de poble, queda petrificat front als vendavals dels temps, sense ànima, sense colors, sense por a ningú, sense valor, sense res i, per tant, el converteix simplement en un monument. Es converteix en una fita. En un element singular. El Talaiot roman petrificat, immobilitzat, colonitzat per les romagueres, adulterat en el seu significat per l'imatge que li volen endossar els seus enemics naturals. El Talaiot està fossilitzat. Però el Talaiot sobre-viurà als seus unilaterals enemics. De fet ja és per damunt de les miseres cabanyes de càrritx on s'amaga la gent igual a ell amb necessitat de vida, però diferent en quant a grau de fidelitat i coherència en la causa. El Talaiot no reconeix als autonominats enemics, si no que tan sols els veu com adversaris de poca categoria.

Tan sols la presència del Talaiot, enmig de la verde sementera, és suficient per constituir-lo en alternativa d'honorabilitat, en energia

vital, en alternativa formal i en catalitzador d'una capacitat de lluita.

On sou, adversaris del Talaiot?

On és la vostra triunfal grandesa, de la que no deixau cap fruit, cap benefici per ningú, ni per vosaltres mateixos? Vau acabar essent simplement una sarcàstica rialla que rossega per les pedres, conduïda per les intempestuoses aigües del torrent de la realitat.

Mentres, el Talaiot, amb els anys, amb l'embat de les tempestes, amb els paràsits, les pluges purificadoras de l'exterior i la bendició del Sol redentor —per la llum— de la veritat, deixarà que el seu megalític corp el vagi cobrint amb la patina de l'honorabilitat que els altres li neguen, que el temps li dona i que ell no ha demanat.

Però el Talaiot és fidel, és honrat; no farà estrelles de l'arbre caigut. Ell simplement està. És.

Qualque dia, magníficament el passetjarà sublime per damunt de les tendèn-

cies disgregadores, per damunt d'escoles i moviments místics idealistes. Qualque dia oblidaran els possibles errors del Talaiot, i la grandesa del seu roquissar farà exclamar, cridant al vent: "Aquest Talaiot veritablement és la meva arrel, és part de la meva Història, de la meva cultura; perquè la resta ha desaparegut, perquè les excel·lències retòriques dels falsos amos de la veritat ja no hi són i les seves obres no existeixen!!

I tan sols quedarà el testimoni del Talaiot.

Gegant de pedra, diguem: es pentura el teu destí ésser destruït totalment per evitar la teva acusadora presència? Ells perden el temps, perquè el cant del poeta va prendre dins l'ànima dels joves i aquests comencen a mirar com l'àguila talla el vent, al mateix temps que el renou de la mar va diguent: "Fills d'una raça dreturera i forta que unia el seny amb l'impe-tu...". (M.C.L.L.).

J.A. ENCINAS S.

ELS NOSTRES PESOS I MESURES

Tot poble té uns usos i costums que li donen una identitat pròpia, i que quan els perdem ens fan sentir com a forasters a dins ca-nostre. Així, la meua intenció és donar a conèixer una vella usança, tal vegada no tan passada de moda, encara que la majoria del jovent la desconeix totalment.

Una de les deixes que ens han fet els nostres padris és l'ús dels pesos i mesures que des de molt temps enrera s'han anat emprant tant a Pollença com a la resta de Mallorca, per comprar, vendre, o baratar els productes o per midar les terres. A molts els hi pot parèixer absurd el seu ús, quan el sistema decimal que ens en senyen a l'escola es tan senzill, però té moltes coses positives des del punt de vista pedagògic, ja que faria pensar una mica més als allots del que pensen actualment.

Abans de donar les equivalències es convenient fer unes quantes puntualitzacions:

En primer lloc, aquest sistema de pesos i mesures es exclusiu de Mallorca, i no tenen res que veure les coincidències de nom com pugui ésser la lliura (lliura anglesa, lliura castellana...) o el pam (pam decimal, pam de Mompeller...). Fins i tot dins els diferents pobles hi ha unes mesures que si be tenen unes equivalències semblants no son iguals.

Quan ens diuen una lliura com a mesura de volum (per vi, aiguardent, oli...) voldrà el volum que ocupa un pes d'una lliura d'aquest líquid.

Quan es tracta de pesos se poden fer dues taules de equivalències al sistema decimal, ja que se fa la distinció entre pesar en gros i pesar a la menuda; però lo més habitual és fer-ho en gros per el quintà i l'arroba, i a

la menuda per la lliura, els cuarts i les adarmes:
Dins les mesures LINEALS tenim:

		S.D.
1 Tornai	6 destres lineals	25,248 m.
1 Destre lineal	2,694 cames	4,214 m.
1 Cama	8 palms	1,564
1 Palm	4 cuarts	19,55 cm.
1 Quart	2 polzades	4,89 cm.
1 Polzada	12 linees	2,44 cm.
1 Linea		0,20 cm.

SUPERFICIALS

1 Cuarterada	4 cuartons	7,103'1 m2.
1 Corto	4 cuarts	1,775.775 m2.
1 Quart	destres quadrats	443,944 m2.
1 Destre quadrat	464'6 palms quadrats	17,758 m2.
1 Palm quadrat	64,2 polsades cuadrades	382'21 cm2
1 Polsada cuadrada		5,95 cm2.

PESOS

	A LA MENUDA	EN GROS
1 Quinta: 4 arrobes	40,7 Kgs.	42,3 Kgs.
1 Arroba: 25 lliures	10,175 Kgs.	10,575 Kgs.
1 Lliura (terça)*: 12 unçes	0,407 Kgs.	0,423 Kgs.
1 Unça: 4 cuarts	33,91 Grs.	
1 Quart: 4 adarmes	8,48 Grs.	
1 Adarme	2,12 Grs.	

* Quan se tracta de pesar carn o animals s'empra la TERÇA que té el mateix pes de la lliura.

MESURES PER ARIDS

		S.D.
1 Quartera:	6 Barcellas	70,308 l.
1 Barcella:	6 Almuts	11,718 l.
1 Almut:	4 Quarts	1,953 l.
1 Quart		0,488 l.

MESURES PER VI

		S.D.
1 Quartin:	6,5 Quarters	26,676 l.
1 Quarter:	4 Quarts	4,104 l.
1 Quarta:	2 Cuartons	1,026 l.
1 Quarto		0,513 l.

MESURES PER OLI

1 Carga o Somada:	2 Odres	99,48 l.
1 Odre:	3 Mesures	49,74 l.
1 Mesura:	2 Canteres	16,58 l.
1 Cantera:	2 Quartanes	8,29 l.
1 Cuarterana:	9 Lliures	4,145 l.
1 Lliura:	12 Unçes	0,460 l.
1 Unça		38,3 cm3.

MESURES PER AIGUARDENT

1 Quartin:	64 Lliures	26,624 l.
1 Lliura:	12 Unçes	0,416 l.
1 Unça		34,6 cm3.

JOAN MARCH SERRA

ELS "DARIANT": tretze anys de música a Pollença

De vegades no s'ha de menester preparar res per a fer una entrevista, basta juntar un grup d'amics amb les mateixes inquietuts (en aquest cas la música), els mateixos records i les mateixes ganes de tornar a fer alguna cosa; afegim a tot això una botelleta de vi (o varen ésser més?) i la cosa roda sense complicacions. Aquest és el cas amb els "DARIANT", el primer grup pollencí de música "Pop" i, per sort, no el darrer. Varen ésser tretze anys de fer música, d'il·lusions i d'alegries i també, com no, de desmoralitzacions i, a vegades ganes de deixar-ho anar tot. Però aguantaren, i varen fer que els pollencins, molts de pollencins, tinguessin als "DARIANT" com a cosa nostra, com a cosa de tots.

—Qui toca al ball d'avui vespre?

—Els pollencins, els DARIANT.

—Anem-hi, idò.

Varen ésser uns principis no massa fàcils, amb equips de sò deficients, sense experiència quasi, i tocant molts de vespres amb grups de gran categoria (Javaloyas, Bravos, Grup 15, Los Cuantos i tants d'altres), que feien pensar als nostres músics la conveniència de seguir amb tot allò, però es tornaven veure, tornaven provar de fer aquella cançó que no sortia molt bé, i tornaven sortir un altre vespre. I la gent ballava, i la gent feia mamballetes, i els pollencins cridaven Dariant! Dariant!, i ells anaven endavant. Tocaven bé els DARIANT, eren bons; molta de gent a Pollença (qui no?) recorda cançons com "El viejo frac", "Suki Yaki", "C'est magnifique", "Mis manos en tu cintura", "Capri c'est fini", "Only you", i les composicions d'en Martí Torrandell "Toña" i "Vull viure".

De tot això parlem aquest vespre fred (a la fi pareix que l'hivern arriba), i surten mil anècdotes que la gent no sap, mil situacions un poc compromeses i mil records. Tots contem la seva, i es rectifiquen un a l'altre aquells petits detalls que el temps ha tornat boirosos.

—No, home, no. Això no va ésser al ball del "Formentor", era al ball de casats del "Club" pel 65.

—No, no, era al "FORMENTOR", tocaven amb els "Javaloyas", el vespre que estrenàrem "Mis manos en tu cintura", te'n recordes ara?

Fa ja un quants anys que va començar tot, era pel 63, al Festival del "Xarxes Club".

—Sí, me'n record com si fos ara —diu en Martí Torrandell, un poc més vell, un poc més grasset que llavors i amb un parell de cabells blancs—. Ho va-

rem moure tot en Toni (Toni Bennassar, "Dionís") i jo. Ens varen convidar per a tocar al Festival, que es va dir "Xarxes Club" i era a benefici del Puig. Va tenir un gran èxit, es va fer durant dos mesos i estava ple de gent cada vespre, era al "Capitol" i va ésser tot un esdeveniment a Pollença.

—Sí, sí, hi havia gent que va anar quatre o cinc vegades al Festival —diu en Toni "Dionís"— varem montar el grup, que es deia "Xarxes Grup", de la següent manera: En Martí com a cantant, en Pere Vilanova (Pere "Punta") tocava el saxo i el clarinet, na Magdalena Cifre el piano, en Josep Maria Farelo la bateria, en Biel Perelló el contrabaix i jo la flauta. Encara no erem els DARIANT, però va ésser el començament de tot. Un bon començament, perquè va anar tot molt bé.

—A la gent li va agradar molt —diu en Pere "Punta", el "Sammy Davis" del grup—. Després ja anàrem a tocar a la Base del Moll, a una festa, i allò sí que va ésser massa, varem establir pot ser un "record" mundial: tocarem tota la nit, de les dotze a les cinc de la matinada amb un repertori de Setze cançons! És clar que els "DRY MARTINI" ens ajudaren una mica, perquè si no, no ho puc explicar encara ara. Després anàrem a Fornalutx aquí havia canviat un poc el grup, na Magdalena se'n havia anat i en Martí tocava el piano i cantava. A Fornalutx ens va passar un desastre i no se com en sortirem encara. Després d'haver estat preparant-ho tot durant molt de temps, ens anàrem allà i a l'hora de tocar havíem deixat les partitures a Pollença; varem quedar tots més blancs que la paret, sense poder reaccionar. A la fi varem tocar de memòria, sense partitures i tot va sortir una maravella, perquè quedarem els primers classificats de grups i, a més, en Mar-

tí Torrandell va fer també el primer com a cantant solista.

—Després va ésser quan varem decidir formar un grup en serio, i varem anar a cercar en Joan "Angulé", que tocava amb l'Esbart Pollencí, amb son pare i els seus oncles.

—M'aturaren en mig del carrer, a la placeta de l'Almoina, i em digueren a veure si volia formar el grup amb ells —En Joan Cladera—"Angulé", riu quan pensa amb aquell dia— i jo vaig arribar a ca nostra bontant de content, perquè sempre m'havia fet molta il·lusió tocar amb un conjunt. Es clar que vaig dir que sí, i ben aviat. Varem començar a tocar junts i a provar cançons, i ens varem plantejar quin havia d'ésser el nostre nom com a grup. En varem pensar mil i un: "Los Bóquer", "Los Albors", "Els Son Ali", "Los Cisnes", "Los Duques", fins que ens varem posar els "DARIANT". I aquí ja començarem en pla formal, i així després d'haver assajat tot l'hivern anàrem a cercar feina al "Formentor", i ens varen dir: "Podeu començar dilluns". Allò no ho esperàvem tan prest i ens varem posar molt nerviosos, clar. I pel maig del 64 varem fer la primera actuació com a "DARIANT", no sonàvem massa bé i, a més, tocàvem amb gent molt bona, però aguantarem. El grup havia quedat amb en Martí, piano i veu, en Biel Perelló la bateria, en Pedro el saxo i el clarinet, en Toni "Dionís" toca-

va la flauta i el contrabaix i jo la guitarra. En Toni i en Biel es barataven alguna vegada els instruments, i així en Toni tocava també la bateria i en Biel el contrabaix.

—Després —diu en Martí— ja començarem a tocar pels hotels i a festes, i la cosa poc a poc anava millorant, però sempre teníem petits problemes, per exemple, amb el piano, que l'havíem de dur d'un lloc a l'altre a cada actuació, i és clar, sempre estava desafinat. I també havia un lloc on tocàvem que ens exigien no aturar-nos entre peça i peça, perquè la gent havia de ballar sense interrupció, i anàvem com a locos per a canviar les partitures i cercar la que tocava en pocs segons.

—Sí, en passaven de tot color. Una vegada vàrem anar a tocar a la festa de la Guàrdia Civil a Inca, record que hi havia una actuació de na Gina Baró amb el que en aquell temps es deia "Strip Tease", que no era com ara, clar, l'al·lota es quedava en "bikinis", però això ja va bastar per escandalitzar a les senyores que havíem allà. Quan tornàvem a Pollença, duïem el contrabaix fermat damunt el cotxe, un "Taxi" que ens duia sempre per a fer les actuacions. Quan arribàrem, el contrabaix havia desaparegut. Ja ens tens a tots tornant enrera i mirant per les voreres de la carretera cercant el contrabaix. El trobarem per la costeta de Son Vila, dins la cuneta.

Si qualcú va passar per allà i va veure aquell bultot embolicat amb una manta es degué dur un bon esclai, perquè allò pareixia un mort.

—Una altre actuació sonada va ésser la que ferem a la Penya. Estàvem tocant tranquil·lament quan ens varen venir a dir que no ens aturàvem i no diguéssim res perquè el trispol passava per ull. L'esclai que ens varem dur no es pot contar. Varen fer sortir la gent poc a poc i a la fi la festa va continuar amb noltres tocant devota la finestra, allà no havia perill, i la gent ballant al carrer, com si no hagués passat res. Encara pens que molta gent no es va donar compte del que passava i es degueren pensar que els feien sortir al carrer per estar més amples, perquè allà dalt no hi cabien de gent que hi havia.

Són moltes les coses que ens poden contar d'aquests anys, i moltes les cançons que un o l'altre cantàvem: "Strangers in the night", "La noche", "Despeinada" i en Martí, una de les seves composicions, "Vull viure".

No em sent bé dins la gent, no compart ses idees, volen que faci lo que no vull i que no senti lo que sent.

Parlen també de Sapore di Sale, una cançó amb la seva petita història. Els "DARIANT" ja la tocaven quan aquesta cançó

va guanyar el Festival de San Remo, va ésser un petit estreno.

Després, ja pel 67, en Martí abandona el grup per motius familiars i després en Biel i en Toni. Va entrar gent nova al grup, externs, fins que al 68 va començar l'altre Pollencí dels "DARIANT", en Biel, en "Gabi".

—Sí, em digueren per tocar el baix amb ells, i vaig començar a assajar tot-sol a ca-nostre, amb molta d'il·lusió. Però poc temps abans de començar vaig tenir l'accident que em va costar els dos dits de la mà esquerra. Així no podia tocar el baix i ho volia deixar anar tot. Però ells m'animaren molt, em donaren un gran ajut moral; sinó pots tocar el baix amb la mà esquerra, n'aprens amb la dreta, em digueren, i ho vaig provar, una vegada i una altra. I així, a finals del 69 vaig debutar amb els "DARIANT" a un ball al "Jam", que feia poc temps que s'havia obert. Per aquest temps els DARIANT ja eren molt coneguts per aquí i treballàvem molt, als hotels (Molins, Illa D'Or, Uyal, Daina, D. Pedro, etc.) i a balls del Club, i també a totes les Patrones que era quan la gent ens animava més. Del 70 al 73 crec que varen ésser els millors temps per nosaltres. Sonàvem bé, teníem un repertori de quasi 80 cançons i la gent ens coneixia i estava amb nosaltres. Feiem cançons bones, "Mickey Mouse", "Teresa", "Smokey Joe", "Cuando calienta el Sol", "Dorotea", "It never rains at the south of California"... moltes, moltes.

I així varem tenir DARIANT fins al Novembre del 76, que es va disoldre el grup. De llavors ençà, no han tornat tocar plegats, però molts esperem tornar veure als DARIANT una altre vegada, i parlem d'això, d'una possible reaparició.

—No pot ésser com abans, no ens podem dedicar a tocar com a grup igual.... Ja no seria el mateix. Però sí ens podem juntar de tant en quant i fer alguna actuació benèfica.

A veure, idò. I la conversa segueix, amb un munt d'històries, records, cançons i moments viscuts en tal quantitat que l'espai del que disposam torna cada vegada més petit encara. Es molt poc això per tretze anys de música, però com diu un d'ells, amb una rialleta maliciosa: —Es més del que hem tingut fins ara.

JOAN LLOMPART

Galerías Vicens

**L'ARTESANIA DE ROBES DE LLENGÜES
DE POLLENÇA AMB PRESTIGI
INTERNACIONAL
CONFECCIO, ANTICS I OBRES D'ART**

CARÉ ESPANYOL
CA'N MOIXET

PLAÇA MAJOR, 2
TEL. 53 00 02

POLLENÇA

**BONES FESTES
MOLTS ANYS!**

ES COSSIERS DE POLLENÇA

71 anys després

Per a molta gent no existeix cap diferència entre dansa i ball. Cal dir que ball és un conjunt de moviments naturals rítmics i espontanis; dins la dansa aquesta gràcia està més estudiada i té un caràcter més acadèmic. A Mallorca quan deim "dansa" ens referim als balls més antics i "Ball" als més recents. Per exemple podem dir "dansa dels cossiers" i "balls de boleros i jotes". Una altra diferència és que el ball està més dins l'ànima del poble, mentre que a les dances aquest actua com espectador.

Els nostres balls antics que a l'Edat Mitjana van esser qualificats d'entremesos tenen un sentit guerd i sacerdotat, els varen classificar de folklòrics i populars, però això no era del tot cert ja que el poble sols era un espectador i no un actor.

ELS COSSIERS

La dansa dels cossiers pareix esser molt antiga, es ballaven a Ciutat i a quasi tots els pobles de l'Illa; ara només es ballen a Algaida i Montuiri. A Alaró fa un parell d'anys que no es ballen. A Ciutat, a partir d'enguany els tornen ballar.

Com a dates històriques podem veure a l'any 1628 i amb ocasió del trasllat del cos sense vida de la beata Sor Catalina Tomàs d'una capella a l'altra, baixaren a Ciutat, per resaltar la solemnitat, un balls de cossiers de minyons de Valldemossa. A 1671 els cossiers ballaren davant l'Eucaristia de la Ciutat de Felanitx amb l'ocasió de dur el Santíssim des del vell convent dels Agustins al nou. També els cossiers pel corpus participaren a la processó de Ciutat i de bastants pobles i viles. Durant la visita a Ciutat de

la reina Isabel II amb D. Francisco de Asís i l'infant Alfons XII també ballaren.

El reverend D. Josep Rullan a la seva història de Sòller diu que l'actual ball dels cossiers és una resta dels emprats pels religiosos, i el seu judici no és eventual, ja que s'ha sabut que a la Seu de

paraula cossi (barreño) no pareix derivàs de semblant instrument domèstic.

També s'ha dit que cossiers és el mateix que dir l'Escossia ja que fa molts anys hi va haver escosesos a les Balears.

—Cortada va veure ballar els cossiers d'Alaró i va tro-

per damunt el dimoni.

—Es comú en tots els cossiers el ball de l'Oferta que per consegüent es balla a l'església enllaçant en l'Oferta a la festa del patró del poble.

ELS COSSIERS DE POLLENÇA

Els cossiers d'Algaida

Dama dels Cossiers de Pollença. Tenia 9 anys més o manco i per tant deu fer 71 anys que no els ballen.

M'en record que els ballaven el dia de Sant Pere. Començava el dematí a l'ofici de les 10 a la Parròquia. Allà ballàvem a l'ofertori. Després a la sortida a la Pla-

çere. Els cossiers també anaven en dues files i jo enmig anava caminant, fent un punt molt senzill.

També ballàvem davant l'Ajuntament. Allà fèiem un rotlo; jo estava enmig i ells venien cap a jo i se'n tornaven ballant.

El vespre anàvem a ballar a les cases bones (com les àguiles). Me'n record de ca'l Metge Miquel (que era molt amic de ca-nostre), a ca'n Sivella, a ca D. Pere Llobera (de la Plaça Vella), a ca'n Sureda...

Per cert un any a ca'l Metge Miquel me vaig esclatar el nas, ell tot duna va dir que me posassen un clau dins l'esquena perquè s'es-trancàs i no me tacàs el vestit.

El vestit era de ca'n Sivella (del carrer dels Morts, veinat de ca'n Cetre). Era de color obscur, com de seda. Amb la falda amb molta fona i duia unes randetes de color d'or per les mànigues i el coll. Pel cap duia una corona de flors, que me pens que eren artificials. Mai vaig dur una corona com la de les reines. Sempre se va dir Dama i no Reina com molta gent diu.

Els cossiers duien uns calçons en bufes blancs i una camisa ampla amollada i amb un cinturó. També duien guardapits morats bastant llargs. Portaven un capell de palla fina tirat darrera, amb uns llaços vermells i blancs.

Amb una mà duien un mocador vermell i a l'altra un de blanc amb una anella perquè no caiguessin. Sempre alçaven el mateix braç, és a dir, tots els mocadors del mateix color.

Anaven sempre molt ben coordinats els braços i els peus.

Tot això ens digué Madó Marimona de 80 anys dia 4 d'octubre de 1980.

Gràcies a na Margalida Cerdà Cabanellas de 85 anys i a na Joana Vives March (de ca'n Estret) de 87 anys, tenim la tonada de la música dels cossiers. (nota imprescindible per a tornar-los ballar). Elles dues han coincidit amb lo que diu madó Marimona.

"Cossi romput, cossi trencat, camietta blanca i calçons morats".

Si qualcú sap res més, que ho comuniqui a Ca'n Niu (carrer Major) o a la papeteria Filoses (c/ Metge Sureda, 28).

MATEU COLL
JAUME PAYERAS

Cossiers de Pollença a la Plaça Vella.

Ciutat (1392) i l'església de Sant Francesc (1397) varen complir com a dançadors.

L'analista Saljet va escriure: "domingo 15 de julio 1397, el maestro Juan Xameno de la orden de frailes menores, habiendo tomado el birrete de la Seo, hizo gran fiesta y grandes bailes y de todas las órdenes de frailes bailaron en esta jornada en la iglesia de San Francisco".

Documents antics asse-nyalen sense descriure-ho, "es ball des cossi".

Hi ha també una referència antiga de la dansa dels salvatges que tal vegada fos la mateixa.

—D'on vé el nom de cossiers? No se sap, i la mateixa

bar aquesta dansa pareixuda a la dels bastons de Catalunya.

—La Dama és el nuu o centre del ball, girant o fent cabrioles al seu voltant els propis cossiers formant un cercle per oferir millor marge en tots els sentits o diferents figures, prenent part en alguna el dimoni.

—La dansa dels cossiers ens fa pensar en certes faules.

Alguna actuació fins i tot té el seu refrany. Com la que pareix expressar el triomf de la virtut damunt els esperits del mal; així els set cossiers un darrer l'altra encarnant els set pecats tempten a la Dama, que els venç un a un i acaba passant

abans tenien lletra que avui només es conserva en l'aprenentatge per a marcar els punts, com aquesta d'origen pollencí:

"Tapa't això, que ta mare no ho vegi.

Tapa't això, que no ho vegi jo.

Un cossi romput, un cossi trancat

i una gerra vella amb un bon forat".

Parlant amb la gent del poble varem saber que Madó Marimona (que viu al Moll devora la Gola), havia estat la darrera Dama dels Cossiers que hi va haver a Pollença.

Ella ens ho conta: "Jo vaig esser la darrera

ça Vella i el capvespre a la processó i a la Plaça Major. El vespre anàvem a les cases bones.

Els cossiers eren dotze, malgrat que a la jota només n'hi ha deu (no me'n record perquè deu esser).

A la plaça vella els cossiers es posaven en dues files de 6. Després, de dos en dos (un de cada fila) venien ballant cap a jo, marcaven un punt, feien una reverència i jo els donava un ramet de flors (artificials). Se'n tornaven al seu lloc ballant fent enrera, mai me donaven l'esquena. Llavors en venien dos més i així tots els altres, jo drete marcant un punt i fent un botet al compàs de la música.

A la processó treien Sant

Madó Marimona

Restaurante CA'N PEP

PUERTO POLLENÇA (MALLORCA) Tlf: 530010

GRAN VARIEDAD DE PLANTAS

GABRIEL MARTI VENSALA
PLANTACION Y CONSERVACION DE JARDINES

Albucasim, 3 VIVEROS: Carretera de Lluc km. 1,100
POLLENÇA - Mallorca Tel. 531885

TALLER REGA

**REPARACIONES ELECTRICAS
AUTOMOVILES Y EMBARCACIONES**

★

Prolongación Lorenzo Cerdà, 22 - Tel. 531031
POLLENÇA

UNA GRAN INCOGNITA: EL PARC NATURAL DE LA SERRA DE TRAMUNTANA (II)

Com a continuació de l'article publicat a l'anterior número de EL GALL en el que després de fer una exposició de la història, articulat finalitat, per acabar fent algunes consideracions sobre temes que quedaven sense aclarir. Aquest tema ha estat estudiat darrerament per algunes entitats locals de forma particular i en reunions conjuntes. L'OCB de Pollença presenta una proposta alternativa al projecte, essent acceptat per les entitats assistents a la reunió convocada el passat 11 de novembre per la Secció de Defensa de La Natura-GOB del Club Pollença. La proposta que serà presentada a ICONA es la següent:

1.- Manifestar el seu públic recolzament a la Declaració de Parc Natural per a la Serra de Tramuntana. Consideram, però, que l'avantprojecte elaborat per

ICONA tan sols s'ha de contemplar com a un document de treball i com a base aprofitable per a l'elaboració d'una proposta definitiva.

D'altra banda, les entitats sotassignants manifestam el compromís de col·laborar decididament amb la Comissió Gestora del Parc Natural, sempre que dins ella s'hi trobin correctament representants.

Consideram de primera necessitat, que l'organisme promotor (ICONA) convoqui una Assemblea de Representants (Comissió Gestora). Com a criteri representatiu proposam la següent:

NIVELL A (Institucions Públiques).

—Cada partit polític constitucional nomenarà un representant.

—Un representant del Consell de Mallorca.

—Un representant de la Capitania General de Balears.

—Un representant del Delegat del Govern (Govern Civil).

—Un representant per ca-

da un dels ajuntaments afectats.

—Un representant de la Universitat

NIVELL B (Entitats Socials)

—Un representant d'entre les Societats d'Investigació Científica.

—Un representant d'entre les entitats que estatutàriament se dediquin a la protecció de la naturalesa.

—Un representant d'entre les entitats culturals i recreatives d'àmbit provincial.

—Un representant d'entre les entitats esportives i esportistes del medi ambient (Muntanyisme, Excursionisme, etc.)

—Un representant d'entre les associacions de caçadors i pescadors esportius.

NIVEL C (Representació Particular)

—Els sindicats de treballadors nomenaran un representant.

—Les associacions patronals nomenaran un representant.

—L'Associació, o la fede-

ració, de propietaris afectats nomenarà un representant.

—L'Assemblea de representants nomenarà cinc persones triades entre personalitats de Balears que hagin destacat per la seva labor pública, i preferentment, de defensa o estudi de la naturalesa.

El Secretariat estarà dirigit per ICONA, com a membre permanent i amb un sol representant. Constituirà la infraestructura administrativa-burocràtica del Parc, sota l'executiu (Junta Rectora) i depenent dels òrgans polítics (Nivell A). S'articularà els nivells de representació per donar-li funcions concretes, però l'òrgan de govern intern serà sempre l'Assemblea.

2.— La comissió Gestora redactarà un nou projecte de Reial Decret, sobre la base de borrador existent, tenint en compte les propostes d'aquest document i de la forma següent:

a) ICONA encarregarà, i facilitarà el pressupost necessari, un estudi rigorós de l'àmbit a afectar per la declaració de Parc Natural (inclourà estadístiques de població, anàlisis sectorials, de creixement, parcel·laria, bibliografia científica, informe turístic, econòmic, oceanogràfic, urbanístic, botànic, etc...).

En base a tot això la Comissió Gestora determinarà l'àrea del Parc, amb tota precisió, indicant a més, anells de protecció marginal entorn al parc.

b) La Comissió Gestora farà elaborar un estudi econòmic, financer i fiscal, per oferir una contrapartida als pobles i propietaris afectats per la Declaració del Parc.

3) Completat l'expedient, la Comissió Gestora redactarà el Decret de Parc Natural. En aquest Decret s'exposaran els mèrits de tot tipus de l'àrea a protegir (segons l'expedient), les mesures compensatòries (estudi econòmic, fiscal, etc...), el sistema organitzatiu (Assemblea de representants, és a dir: Junta Rectora, i mentres tant Comissió Gestora) i els òrgans administratius (Secretariat, és a dir ICO-NA).

El decret fixarà un plaç de 6 mesos perquè la Comissió Gestora, constituïda en una Junta Provisional, aprovi els estatuts, els Reglaments administratius, elaborin els pressupostos econòmics i formalitzin legalment el nomenament dels representants.

4.— Constituit el Parc Natural de la Serra Nord o de Tramuntana, i formalitzat el seu funcionament, s'expressarà l'agraïment públic a totes les en-

titats, organitzacions i especialment als particulars que hagin contribuït a fer realitat el projecte. Per això se podria fer un estudi de possibilitats de deixar constància (toponímica, per exemple) dins una àrea concreta del Parc— d'aquest esforç col·lectiu. Se recollirien també, els noms dels propietaris que donen finques al Parc o facilitin decididament l'adquisició de les seves propietats.

* * *

Aquesta es en definitiva la proposta que des de Pollença es tramitarà a ICONA, es un replantejament del mètode utilitzat a l'avantprojecte, permet una major participació de les entitats afectades i de societats científiques i tècniques per a enriquir el seu contingut. Es una proposta-coherent, seriosa i constructiva. Pot esser dins tot hi falta enllestir l'aspecte econòmic, de vital importància. Es al meu entendre una responsabilitat que hauria de caure exclusivament dins els pressupostos econòmics de l'Estat, ja que els magres recursos que disposa la nostra Comunitat Autònoma, faran difícil el manteniment d'un parc natural així com Deu mana.

TOMEU PAYERAS CIFRE

INFORMACIO AGRARIA

TRACTAMENT DELS ARBRES

Degut al fred, els tractaments que es feien contra la mosca blanca es poden interrompre perquè està en fase d'hivernació. Si el fred segueix com ara no hi haurà necessitat de tractar la mosca mediterrània. Si la temperatura puja a 15-16°C s'ha de tractar amb els productes Lebaycid o Diazinon a base de 100-200 cc. per cada 100 litres.

En aquest temps hi ha moltes taronges que han caigut degut a una malaltia: "aguado". Només es pot prevenir sulfatant amb oxicleur de coure al 50 per cent a base de 300 gr. en 100 litres d'aigua. L'arbre s'ha de tractar quan el fruit té el tamany aproximat d'una avellana i així evitarem la caiguda.

PODA

Es un bon temps per exsecar els arbres de fulla caduca: pomeres, pereres, melicotoners, ametllers, etc.

ACURAT DELS FRUITERS

Es un bon temps per adobar la terra amb superfosfats de calç i amb potassa. Se li sol tirar 40 gr. de matèria activa del

producte per cada any que tenguí l'arbre, contant com a màxim 5 anys. El nitrogen, i el sulfat amònic es llençaran un mes abans de florir amb la proporció de 20 gr. de matèria activa per any de l'arbre, contant 5 com a màxim.

ADOBAMENT DE LES GRAMINIES

Es una bona època per a sembrar blats, civades, ordís i faves. Volem aconsellar que l'incorporació de sulfats i potassa donen una certa consistència a la sequetat i a l'excés d'humitat. Una bona fórmula per cortarada seria 4 sacs d'amoniac, 6 de superfosfats i dos de potassa. A la primavera se li pot incorporar 1 ó 2 sacs segons l'any si és sec o humit.

HORTALISSES

Es poden fer planters d'hortalisses com per exemple domatigueres o pebrers, que es vulguin sembrar devall plàstic. Recomanant sempre cercar llavors de qualitat, híbrides i d'una germinació d'un 80 - 90 per cent com a mínim.

SERVEIS TECNICS COOPERATIVA PAGESA DE POLLENÇA

LA CONTAMINACIO DE LA TERRA DE CULTIU PER PESTICIDES

Són nombroses les substàncies químiques emprades a l'agricultura per combatre els també molt nombrosos insectes, àcar, herbes i altres organismes vius que són perjudicials per la bona obtenció de productes del camp. Aquesta "bona obtenció" fa referència a productes abundosos, grossos i sense tares, ja que des del punt de vista sanitari el producte té alguns elements tòxics.

En general, els pesticides emprats tenen una acció més o menys eficaç i una persistència reduïda. Però el problema de la seva contaminació no radica en el producte actiu sinó en l'influència que realitzen els residus dels pesticides damunt els organismes vius i la qualitat del sistema ecològic, ja sigui en les parts aèries de les plantes, en el sol o en els aliments.

Els pesticides que queden damunt les plantes o que s'introdueixen a la terra es veuen sotmesos a reaccions químiques i bioquímiques, ja sigui a la superfície de la planta o dins els teixits. Les modificacions provocades per aquestes reaccions són d'una gran importància per la desaparició dels residus primaris.

Hi ha pesticides que es descomposen a la planta sense cap intervenció d'enzimes vegetals, com es el cas del Malatí, que s'hidrolitza. Però això no vol dir que no hagi influït en l'erosió de factors del medi ambient. Els processos bioquímics tenen una intensa relació amb la naturalesa de l'espècie, que dona el seu impacte de sensibilitat o resistència a les substàncies dels

tractaments.

Els pesticides poden provocar fenòmens de fitotoxicitat en el sol, amb la conseqüent baixa del rendiment de certs cultius. Això pot passar en el cas d'herbicides selectius, en que els residus poden provocar gran perjudici a algunes espècies diferents a la tratada i que es sembren posteriorment. Al mateix temps, els herbicides inhibeixen totalment l'activitat fotosintètica de les algues, impeding a la terra les principals vies mitjançant les quals la microflora reb el material energètic.

Les plantes poden absorbir gran quantitat de pesticides per les arrels, molt més dels que l'hi arriben per els tractaments propis del sol, ja que tots el residus que queden sobre les parts aèries cauen a terra per les plujes o per caiguda de les fulles a la tardor.

La contaminació de la terra de cultiu per pesticides i residus influeix en tot el conjunt de les relacions sol-planta que són d'una gran complexitat, provocant uns desequilibris de la microflora i fauna, que tenen com a repercussió posteriorment l'afavoriment de l'expansió d'algunes plagues i enfermetats.

Els tipus de sols tenen uns paper important per una major o menor retenció de pesticides. Els sols argilosos rics en matèria orgànica retenen millor els pesticides i els residus, mentres que les terres sorrenques faciliten el drenatge i la volatilització.

JUAN CERDA VILA

ESTUFA - CHIMENEA - FRANKLIN MARTORELL TORRANDELL TODO PARA LA CONSTRUCCION-TRANSPORTES

TITO CITTADINI, 8 - TEL. 53-05-49 - Pollença (Mallorca)

- * PAVIMENTOS GRES Y CERAMICOS
 - * REVESTIMIENTOS
 - * AISLANTES
 - * FIBROCEMENTOS
 - * TUBOS DE P.V.C. RIGIDOS Y DE POLIETILENO BLANDO ESPECIAL PARA RIEGOS POR GOTEIO.
 - * IMPERMEABILIZANTES
 - * REFRACTARIOS
 - * CEMENTOS, PREFABRICADOS
 - * MANGUERAS Y ASPERSORES
- PRECIOS ECONOMICOS

Venc Seat 600D
Matrícula PM. 82211

Informes, Carrer Jesus, 11
Ca'n Pol.

Drogueria

Venc Seat 800
Matrícula PM. 96884

Informes. Jonquet, 43

Pollença

ENTREVISTA A MIQUEL BOTA

Entrevista, cedida per sis alumnes pollencines de l'escola Industrial de la Pobla.

Miquel Bota Totxo, va néixer a Pollença dia 7 de juny de 1920. Premi de poesia Catalana, Ciutat de Barcelona (1965). Amb el seu llibre "Rimes d'hores madures" Sisol. Premi de Terra Jerma dels Jocs Florals de Caracas (Veneçola) Any 1971 amb la seva obra titulada "Poesia en imatges" i premi de premis a Ciutat de Palma de Mallorca a l'any 1973 per la seva feina d'impuls i acceptació de la tasca cultural de Pollença.

—Com se'n va adonar que tenia talent poètic i a quina edat?

—Jo no sé si tenia un talent poètic, però des de petit a n'els 6 ó 7 anys ja feia el que se'n deien "Gloses" sense pretensions literàries, també feia cançons, record que en vaig dedicar una a Jim Haleam, un artista molt famós.

—Quina va esser la primera "obra" que va escriure?

—Jo no sé quina va esser la primera, n'he escrites tantes! m'en record que quant tenia 8 ó 9 anys vaig escriure una petita obra de teatre, no record bé si tenia dos o tres actes; era de lladres, de coves i tot això! La representaren els al·lots del meu barri a la cotxeria de ca'n Martí Cànaves i feiem pagar un "rompe". Aquesta obra se la va quedar en Jaume Tomàs, metge, l'obra s'ha

perdut i no l'he poguda recuperar mai més. L'argument més o manco el record, però no... clar, tot lo que passava no.

—De totes les obres que ha escrites, quina li ha agradat més?

—Com totes son filles meves, no puc rebutjar-ne cap. M'agraden totes.

—A la gent que ha llegit les seves obres, quina ha estat la més criticada? Quina ha agradat més?

—Jo tampoc no puc fer les crítiques però més o manco són favorables en general.

—Vosté ha escrit molts de poemes a personatges famosos, en podria nombrar un parell?

—Sí, tenc una col·lecció de retrats. Faig uns dibuixos; és un doble retrat, una comparança poètica i un dibuix meu. Ja n'he fet més de dos-cents, a n'els personatges més famosos de la història.

—Després del premi que va obtenir a Ciutat l'any 1973, n'ha obtingut d'altres?

—Si n'he tingut bastants. M'han obsequiat amb "Flor natural i Rosa d'Or" dels Jocs Florals a Maó, "La Rosa de Plata" també uns anys després del de Maó; el Premi Extraordinari dels Jocs Florals de Barcelona, premi de "Jaume Ier." de llengua catalana a les festes de la Conquesta de Mallorca, "Exit de la Flor Natural" de Mana-

cor, "La Rosa d'Or" de Castellig (Algaida), "Premio de la Paz" a Madrid, i molts més que no record.

—Les "Xeremies i Agui-les" són escrites per vosté?

—No, el que vaig fer és la lletra per a la música de les Agui-les que està a una obra que es diu "Vos reinau damunt l'altura". És un poema històric-dramàtic en tres actes, tracta del Castell del Rei, de les dones de "Ca'n Salas" quan venen la imatge de la Verge del Puig i el primer acte que acaba quan Dona Floreta, na Dolça i Dolcia Blanc arriben a Pollença per anar a la processó del Corpus Christi, i en arribar la veuen venir, acabant així l'acte primer amb les àguiles que surten i el poble toca i canta la música de castanyetes, que jo vaig fer a posta. Com l'obra és musical, ja que té dotze peces musicals, moltes idees són meves, però les va escriure Mestre Torrandell.

—"Visca Pollença" és seva?

—No, és d'en Pere Melià.

—Moltes gràcies per la seva col·laboració. Li estem molt agraïdes.

—Gràcies a vultros.

Margarida Cerdà Llompart
Magdalena Cerdà Martorell
Ma.R. Ensenyat Ferragut
Magdalena Ensenyat Ferragut
Encarnació Cerdà Díaz
Antònia Expósito Xamena

El poeta Ramon Picó i Campamar, pollencí d'arrel forta, autor de la poesia guardonada a Barcelona "Eu cellé", que descriu amb molta gràcia la "Feste dels Paumers" ara recuperada per l'Esbart Pollencí.

ES UNA GENTILESA DE
L'ARXIU BESTARD

ISA=MAR Cosmetica del Cabell HORARI

*Dilluns de 3 a 7 Dimarts, Dimecres, Dijous
i Divendres de 8'30 a 12'30 i de 3 a 7 Dissabtes
de 8 a 6*

Coronel Aloy, 69 — Tel. 53 07 73 — POLLENÇA

CERC FINCA AMB CASA PER A REFORMAR

MAX. 2000 m2 PREU RAONABLE
PAG AL CONTAT Tf. 53 00 42. Guillem

INACHITTI

ELECTRODOMESTICS

IMATGE I SO

MOLTS ANYS! I BONES FESTES

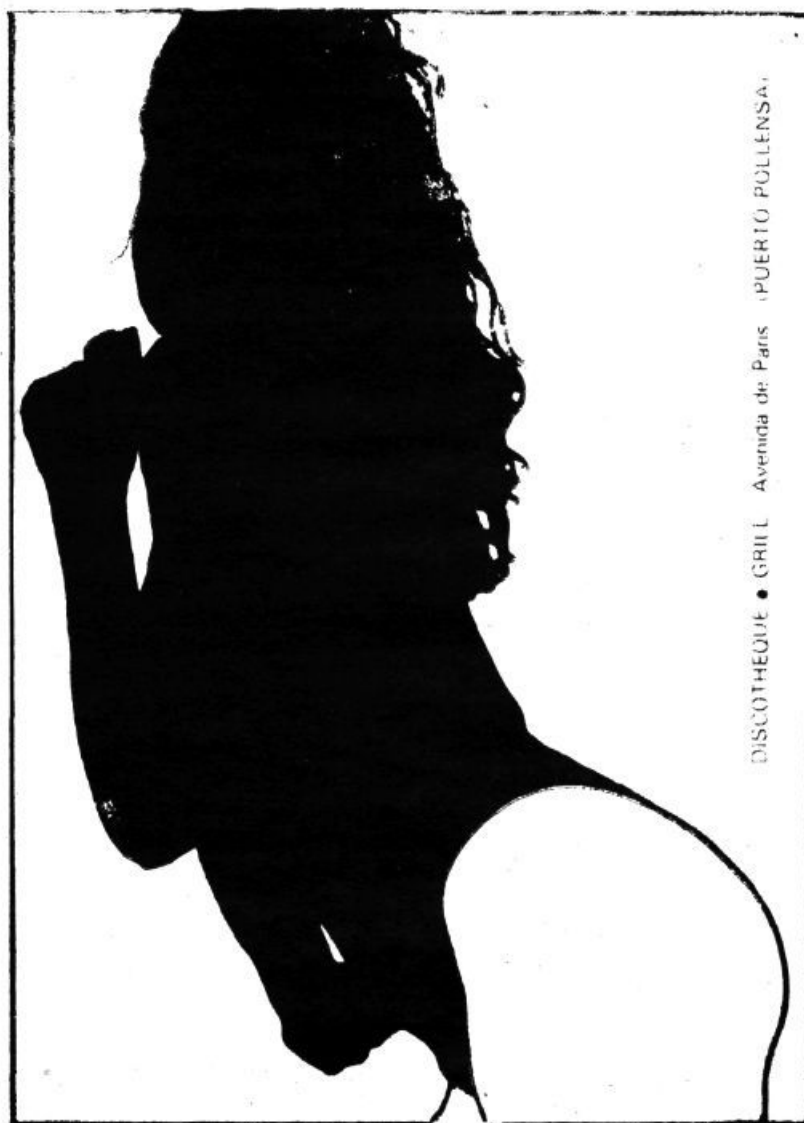
Distribuidors de:

SCHNEIDER. MARANTS. SUPERSCOPE.

TELEFUNKEN. SEVERAGE. FAITH

VIETA J.V.C. SENEY. FISHER

C/. Mercat, 1-10 - Telf. 53 06 19 — POLLENÇA

DISCOTHEQUE • GRILL Avenida de Paris • PUERTO POLLENÇA

Marcha Fresca

LA MOCIÓ DE CENSURA

Jo vull censurar

Tu vols censurar
Ell vol censurar
Nosaltres volem censurar
Vosaltres voleu censurar

Els volen censurar

Tots volem censurar

A quin hem de censurar?
Al Batleeeeeeeee!

Perquè?

Perque es el millor polític del poble
Perque es una granera que tira cap per ca seva
Perque te tot el poder del poble
Perque guanya sempre
Perque té manobres per tot arreu
Perque no te ver... tigen
Perque el seu partit està a la lluna
Perque la Oposició li té enveja

Perque encara es "demodé" fer vots de censura
Perque no sabem que mes hem de fer
Perque no hi ha altra política com alternativa
Perque l'atac personal sempre es rentable per alguns
Perque es realment dolent
Perque, perque, volem que s'en vagi
Jo vull censurar
Tu vols censurar
Ell vol censurar
Nosaltres volem censurar
Els volen censurar
Tot crist censura.

"LA SANTA INQUISICIO"

"COLONYA" ROSER CENTENARI...

Fa cent anys un jardiner
dins un solar que tenia,
tot just arran de la Vila,
hi va plantar un roser.

El conrava amb gran fervor,
visitant-lo cada dia...
La femada era l'amor,
d'aigua no n'hi planyiria.

Sovint els amics convidava
a cuidar tan bell roser.
Tots els diumenges li duïen
l'aigua que havia mester.

L'arbret agafa esponera...
Dona gust estar vora ell.
Creix com una aufabeguera,
ses fulles són un verger.

Però vengué el temporal
i després la sequedat...
I aquell valent rosaret
sembla que se va esfullant.

Els amics es donen compte
de que manca una saó
Li donen nova calor,
i tots els ulls li brosten.

Portat al cor de la Vila,
la gent, que l'està mirant,
baix la seva ombra florida
ne viu un somni daurat.

Els estalvis que li han duit,
han servit per fer el bé,
i ara tothom ja té
de lo que ha sembrat el fruit.

Fent una tasca tan noble,
arrelares ben endins,
per això te diu el poble:
"El roser dels pollencins".
Oh, benvolgut jardiner!
Pollença t'ha d'agrair
que avui ne puga collir
les roses del teu roser.

Josep MUNTANER I CERDA
Pollença, Novembre-80

PELICULES OBLIDADES

"Saint Jack"

Peter Bogdanovich va representar l'infant mimat d'una indústria que putja el talent a nivells d'efectivitat, de taquilla. Fou un crític apassionat i reverent que, després de mils de pel·lícules, volgué, va poder i va fer cine. "Tanguets", "Que me passa doctor?", foren experiments perillosos que afortunadament donaren molts de doblers i es guanyà el vist i plau de cineòfils i banquers. Bona cosa hem trobat! degueren pensar, però a partir de "Daisy Miller" basada en la novel·la de Henry

James, el públic va començar a fer badalls. A partir d'aquest moment l'atlot l'estil havia deixat d'interessar. Si volia seguir en el tinglado havia d'oferir "carnaza" digerible. El propietari de "Play Boy", li financeria a l'estil de la casa a base de burdels exòtics, erotisme de luxe. Bogdanovich aparentment accepta el joc, li dona la volta i construeix una pel·lícula rara, personal.

"Saint Jack" conta la història d'un corruptor amb estil que juga les darreres vases amb l'elegància del que ja ho te tot perdut. Jack Flo-

wers rebutja la possibilitat de sortir de Singapur perque sap que els paradisos no existeixen per la gent com ell. Rebutja l'amor, en una dematinada hermosíssima, perque sap que hi ha determinats camins que s'han de recorre sol. "Saint Jack" és una pel·lícula sobre l'amistat entre dos homes, sobre la dignitat enmig de la corrupció. En "Saint Jack" passen poques coses i manco de les que demana el públic. Lo grandios parteix de lo que intuim.

El material de treball de

Bogdanovich és sempre el mite. I aquí el mite és "Casablanca": L'americà fugitiu de si mateix i no de la història, una ciutat espectadora d'una guerra, tipus de frontera que sobreviven en plena picaresca. Però aquí acaban les semblances entre les dues pel·lícules perque Jack Flowers ja no ha lluitat en una guerra idealista, ni regenta un "tugurio" a on es juga i mor liricament, ni existeix la nota melancòlica d'un gramòfono tocant "El temps tornerà".

Joan Tortella

CONCURS DE BETLEMS 1980

Per a fomentar i descobrir el gust artístic entre els infants i mantenir el costum patriarcal de compondre el betlem familiar, es convoca el ja tradicional CONCURS DE NAIXEMENTS. Amb aquestes condicions:

Les dimensions dels pessebres s'entenen lliures, així com també els materials dels objectes i figures.

Els nins i nines que vulguin participar-hi es podran inscriure a partir d'ara i fins el dia 23 de desembre, a les 12 h., a la CAIXA D'ESTALVIS DE LES BALEARS -SA NOSTRA-, Carrer Colon, 4, de Pollença; i Plaça Miquel Capillonch, 2, del Port de Pollença. La visita del Jurat als betlems es realitzarà el dia 30 de desembre, a la tarda.

Es concediran els PREMIS següents:

Primer, 2.000 pessetes i TROFEU D'HONOR; Segon, 2.000 pessetes; Tercer, 1.500 pessetes; Quart, 1.000 pessetes. I altres GUARDONS.

El veredict del Jurat serà inapel·lable.

UNA SUBVENCIO DE 50.000 PESSETES DE "SA NOSTRA" PER A LA RESTAURACIO D'UN DELS VITRALLS DE LA PARROQUIA DE LA MARE DE DEU DELS ANGELS, DE POLLENÇA

La CAIXA D'ESTALVIS DE BALEARS -SA NOSTRA- ha encapçalat, amb una subvenció de 50.000 PESSETES, la llista de donatius per atendre a les despeses de la restauració d'un dels vitralls de la Parròquia de la Mare de Déu dels Angels, de Pollença. Vitralls que, segons es diu, foren dissenyats pel magistral Arquitecte Antoni Gaudí. Com és natural, els vitralls del nostre primer temple són una part valuosa del patrimoni artístic pollencí.

NINS I NINES de POLLENÇA: No oblideu que el CONCURS DE REDACCIO DE NADAL és per a tots vosaltres; i que, per tant, tenim preparat UN CARAMULL DE PREMIS. Esperam la vostra participació.

LA CAIXA D'ESTALVIS DE BALEARS -SA NOSTRA-
VOS DESITJA UN BON NADAL I UN ANY 1981 PROSPER
I CURULL DE PAU, SALUT I VENTURANCA!

ESPAI PATROCINAT PER LA

CAIXA D'ESTALVIS
DE LES BALEARS
"SA NOSTRA"

ARTS PLASTIQUES

Per Toni Marquet

DINS L'ESTUDI D'EN JOAN BENNASSAR

Parlarem del seu món i del grup de nova formació de 9 pintors pollencins.

A l'anterior "Gall" començarem fent una xerrada amb un artista vinculat directament amb l'art plàstic local, promentent intentar realitzar un contacte distint sempre que fos possible. Per aquest número vaig visitar l'estudi d'en Joan Bennassar, el qual no necessita presentació, no sols a Pollença sino al manco en tota l'illa, varem mirar i comentar les seves obres actuals en les que està treballant, obres destinades a la propera exposició que tindrà oberta

per a Pasco a la Galeria Bearn de Ciutat. El seu estudi reflecteix la seva pròpia personalitat, i se respira l'atmosfera d'aquesta pintura realista fantàstica, o simplement realista, jo diria el realisme d'en Joan Bennassar, figures en actituds estàtiques, pepes, braços, objectes que se comuniquen entre ells, i que també se comuniquen amb nosaltres, i que ens diuen aquestes obres? Jo crec que ens estan parlant d'unes inquietuts, d'unes vivències, d'unes preocupacions, jo di-

ria que ens descriuen el nostre present i ens suggereixen el nostre futur, un futur insegur i molt trist.

Com veus la pintura actualment? És una pregunta que tenia que fer-li, i me respon que la veu totalment esgotada, donant voltes dins ella mateixa, intentant redescobrir camins ja descoberts i sense cap mena de perspectiva de futur i en segons quins moments com un ens aïllat de la realitat que l'envolta. La manca de perspectives humanes, la carencia de valors, l'impotència de viure, els temps que tanca un segle.

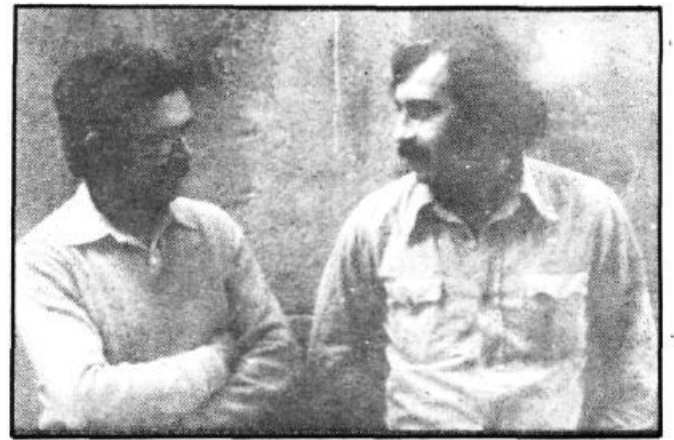
Tu penses en alguna solució? Li deman, alguna sortida? No, crec que no, però me contesta que estaria en sebre trobar una nova cultura, encara que amb els pressuposts de partida que tenim seria totalment impossible. Sols seria trobar "parxe" i aquests són més terribles que la pròpia situació, van des d'una altra guerra a desferreixar darrera les màquines.

Els homes ens adaptam massa aviat al medi que ens

envolta i això avui constitueix un perill. Aquesta planificació de món futur els únics que sobren són els homes, arbres, ocells,.... Tot el que fins ara hem entès com a vida, vivim obligats a defensar-ho deixant lliures els nostres egoïsmes i contradiccions.

Com veus el pintor actual? En Joan me diu que per ell el pintor és un investigador a pesar de que el seu cos és com el d'un conillet d'indies, se té que anar investigant i veient lo que passa, cercar les contradiccions per anar a cercar solucions, l'artista no pot mirar les coses superficialment, té que entrar dins elles. La meua obra és el resultat d'una actitud i d'una manera de pensar, la vida, segueix, la reduesc actualment a l'amor i la mort, no solament física, sino també moral, l'amor per les coses, la mort de les coses, tota l'obra actual està dins aquesta manera de pensar i dintra això està la propera exposició.

Ja que parlem junts, no vull deixar passar l'oportunitat de comentar lo que pen-

se referent al grup de recenta creació de 9 pintors pollencins, però abans vull posar al corrent als lectors, se tracta de que 9 pintors pollencins joves i amics han format un grup per realitzar exposicions itinerants conjuntament pels Països Catalans. L'ideia sortí per dir-ho d'alguna manera assaguts al voltant d'una taula d'un bar, els components són en Pep Torrandell, Miquel Cerdà Sales, Joan March, Toni Dionís, Toni Jaume, Miquel Ordines, Anador Magraner, en Joan i jo. La primera mostra se farà el proper gener a la ga-

leria Bearn de Ciutat. I de la meua pregunta referent al que ell pensa, diu que li sembla que pot resultar una experiència molt interessant, perquè sient Pollença un poble que té una anomenada cultura, unes vegades pot agafar-se a bona i d'altres com a dolenta però sempre la cultura fomenta l'inquietut. Aquesta mostra serà una manera de demostrar com un grup de nins que viuen una mateixa realitat, més o manco igual són capaços de trobar-hi diferents camins. Lo difícil és començar i les màximes dificultats les trobarem al principi.

ELS VERMELLS D'EN PEP TORRANDELL

El món d'aquest pintor, és un món distint de molts d'altres, la seva pintura de tècniques entre realistes i impresionistes es distingeix per un acentuat colorisme calent, de vermells purs i taronges, utilitzant uns temes que de si són fets, paisatges replets d'arbres amb cases de camp o marines amb aigua i arbres per les costes.

La qualificació d'en Pep com a pintor es tasca prou

difícil per jo, però ell és ben conegut per tots nosaltres, per tant sobra tot lo que jo pugui dir.

Pens que tota persona se marca un camí a seguir per la vida, aquest camí de vegades està imposat per conveniències diverses, fins i tot familiars, però quasi sempre un artista ho és per pròpia vocació, en Pep va sentir aquesta vocació ja fa molt, quan de jove decidí ésser pintor, lluitant amb la vida

per a aconseguir el seu objectiu, que no era més que pintar passant per damunt de moltes dificultats de tot tipus social o econòmic.

Actualment el sentim parlar molt profundament de naturisme, pagesia biològica, etc. Són temes que desconeix i pertant no en vull parlar, encara que no desprecia la seva importància, i pens que poden ésser perfectament compatibles

aquestes idees i tasques amb les de qualsevol artista, lo que em preocupa en el cas d'en Pep és que no arribi a preocupar-li més aquest tema que el que ell havia elegit de més jove i pertant que no volgui les seves inquietuts dins aquesta matèria i estudi, oblidant o passant a segon terme la seva professió de pintor. La meua crítica, sobretot l'artista, voldria la consideràs constructiva ja que aquesta és la meua intenció.

V TROBADA DE PINTORS A SA POBLA

Com els altres anys al passat diumenge dia 23 es va realitzar la V trobada de pintors, que fou molt concorrida, per tots els cantons hi havien pintors. Sa Pobla semblava un gran estudi artístic, a pesar que de Pollença tan sols participaren quatre. El sistema seguit aquest any fou igual que els anteriors, pintaren, entregaren el quadre per subastar-ho a benefici d'un futur

museu d'art, després ens revoltarem a una taula amb un bon dinar d'arroç brut.

Entre els participants hi havia artistes d'un cert prestigi dins el món artístic mallorquí. El dissabte dia 6 se celebrà la subasta, a pesar que als moments de redactar aquesta nota no tenc informes del resultat.

Per propers anys tenim en projecte reestructurar tot el sistema.

NOTES D'ART

MATEU LLOBERA A CIUTAT

El pintor pollencí Mateu Llobera, a presentat una mostra de la seva més recent obra al "Círculo de Bellas Artes" de Ciutat. La mostra va resultar molt interessant, no guent observar algunes innovacions en la seva tècnica. L'exposició naturalment tengué èxit.

PREMI PER MARTI VICENÇ

En Martí Vicenç a guanyat el primer premi de la "Muestra de Artesanía de Vanguardia" organitzat pel "Banco Vitalicio de España" en la modalitat Tèxtil, estampació, trama i tècniques mixtes, consistent en 250.000 ptes. en metàl·lic i trofeu del Foment de les Arts Decoratives.

Al seu moment el nostre GALL ja li va donar una ditada de mel per la seva feina local, ens alegra que els seus mèrits hagin estat reconeguts mes enllà de la nostra illa.

MARQUET PASCUAL A CIUTAT

Vull als amics, i públic en general, l'interés que m'han demostrat visitant la meua exposició que tenc oberta a la Galeria Roc Minué de Ciutat. Nombrós públic vengué el dia de la inauguració.

TONI OLIVER A POLLENÇA

El pintor pollencí Toni Oliver i Cerdà, inaugura una mostra de la seva obra, a la sala d'exposicions de "La Caixa" Estarà oberta al públic fins dia 18 pròxim.

GUIA D'EXPOSICIONS

GALERIA DART.— Durant tot el mes, col·lectiva d'artistes de la galeria.

GALERIA BENNASSAR.— Exposició del pintor Toni Llabres a partir del dia 20, amb tècniques mixtes i collage.

GALERIA NORAI.— A partir del 20 de Desembre exposició de tapissos de l'artista Egipci Ibrahim M. Hussayn.

SALA D'EXPOSICIO DE LA "CAIXA".— Exposició de l'artista pollencí Antoni Oliver Cerdà.

ESPAI SUBVENCIONAT PER
"SALVADOR", "LACATS",
DAURATS I POLICROMATS"

**BONES FESTES
A TOTS!!**

C/. Philip Newman 6
Telf. 53 07 68

**bennassar
galeries**

**Antoni
Llabres**

des de el 20 desembre

Sant Jordi, 19
Pollença 531967

NA "KATY" I ELS JUBILATS

Com cada any els convida a una excursió

INCENDI D'UNA MAQUINA D'ASFALT

Una espectacular fumarada, producte de l'accidentat incendi d'una màquina d'asfaltar, se produí el passat 25, a les 11 del matí, front a Ca'n Berenguer.

El foc va durar més de dues hores constituint una perillosa curiositat per la gent que s'hi acostava. (De nostra Redacció) (Foto Meca)

LA BASE

De La Base què?

—De La Base res!

Però, no deia el Batle què...?

—Sí, però ell no serveix per res!

I del Melià, què?

—Del Melià, res!

Però, no deien que...?

—Sí, però gran governador de Catalunya ara és!

I dels partits polítics, què?

—Els partits polítics? NA!!

Però, no deien que el P.S.M. volia fer...!

—Sí, però el varen dir que res.

Idò, de la serietat, què?

—De la serietat, res?

Però... no deien que...?

—Sí, però... res!

"UN EXILIAT"

Fútbol infantil

I. POLLENÇA, 5

I. CAMPANET, 0

Alineació. (1) Moreno, (2) Cabanellas, (3) Morro, (4) Amengual, (5) Albis, (6) López, (7) Albis I, Dani I, Llompart, (7) Alcal, (9) Dani II (11). Hi va haver manca de canvis.

Gols: Alcal I, Llompart I, Dani I, Dani II, Albis I.

L'ESPERO

Si un dia es pega foc a qualsevol lloc dins Pollença, val més que tinguem les cames ben llestes per a córrer, perquè pot ésser que el famós film de "El Coloso en llamas" ens fagi riure, tenint en compte el modern sistema contra-incendis i l'especialització del nostre cos de bombers.

Una forma interessant de promocionar un llibre: que el mestre recomani als seus alumnes que estalviïn i que després el comprin.

Aquest gall té les plomes de punta i les orelles destroçades del renou d'aquestes motos brusqueres, la culpa no la tenen aquestes bistiotas sinó els regidors que sembla que disfruten més amb aquest "estruendo" que quan escoltan música d'en Beethoven.

En el plenari del Consell de Mallorca es va proposar l'adhesió d'aquest a la festa de l'Estendard del dia 31 de desembre. El Conseller pollencí Bernat Rotger mostrà la seva estranyesa que es donàs tanta importància a un acte localista de Ciutat, ja que hi havia altres pobles que també feien aquestes festes i no necessàriament aquest dia.

L'única festa de qualsevol poble de Mallorca a on surt el nom de Estendard és a Pollença el dia de Sant Sebastià, juntament amb els cavallets. Fou un petit lapsus el confondre l'Estendard quatribarrat del Rei en Jaume I amb el que passejam per Pollença.

DITADA DE MEL

Marejat he acabat donant voltes pel "camp", es veu que qualcú s'entrena sembrant arbres artificials, en forma de disc de circulació i col·locats de forma que se gastí benzina.

Volem donar una bona cuarada de la nostra mel al Col·legi Joan Mas per la seva magnífica idea de fer un cursat d'educació permanent per adults.

Una ditada de mel que se'n va fora de Pollença, ja vorem si arriba. A tots els consellers del Consell de Mallorca per la seva aprovació per unanimitat a la utilització del català a les corporacions locals. Cosa que el nostre ajuntament en un plé de fa uns quans mesos no va acceptar.

Mal per a l'ESPERO!, després de sentir les crítiques rebudes —ja que en el darrer número no hi aparegué— ens veim obligats a seguir amb aquest espai de tanta acceptació entre els nostres clients.

Hidrats de carbó, per aquelles entitats que posin rètols en català: Bar Espanyol, Club Pollença, Bar Auboraba (toca dir Alborada), etc.

La Pobla i molts de pobles de Mallorca a on es fan manco conferències que a Pollença ja fa temps que tenen els seus carres amb el nom posat correctament amb la nostra llengua i amb unes plaques molt ben fetes a on està dibuixat l'escut de la vila.

CONFERENCIA SOBRE PINTURA MODERNA

L'OCB de Pollença està organitzant una conferència a càrrec del crític d'art Damià Ramis Caubet, que parlarà de la pintura actual, des de l'impressionisme als nostres dies. No podem donar la data en el moment de redactar aquesta nota, perquè encara no ha estat fixada definitivament.

FERRETERIA
CA'N MOROU
JOAN LLOBERA

Motosierras

Carrer Costa i Llobera, 40
Teléfono 530365

POLLENÇA
MALLORCA

Las motosierras más potentes del mercado mundial presentan en España la gama para cubrir todas las necesidades.

Usted puede disfrutar ahora del modelo más adecuado sabiendo que encontrará en él las máximas satisfacciones.

Escoja el modelo que más le interese, por su cubricaje y por la longitud de la espada. Las hay desde 19.200 pts. hasta 36.200 pts.

OFERTA PROMOCION

Le abonamos 3.000 pts. por su viejo serrucho en la compra de una motosierra Tronk.